

УДК 635.78

Код UPOV: PETRO_CRI

Методика
проведення експертизи сортів петрушки городньої
(*Petroselinum crispum* (Mill.) Nyman ex A.W.Hill)
на відмінність, однорідність і стабільність

Загальні рекомендації

1. Предмет Методики

Методика стосується всіх сортів виду *Petroselinum crispum* (Mill.) Nyman ex A.W.Hill.

2. Необхідний рослинний матеріал – насіння

2.1 Компетентний орган визначає скільки, якої якості, коли й куди постачається насіння для експертизи сорту.

2.2 Мінімальна кількість насіння має становити:

- листкова петрушка: 20 г (12000 шт. насінин);
- коренева петрушка: 50 г (30000 шт. насінин).

2.3 Насіння має бути здоровим на вигляд, не ураженим хворобами, не пошкодженим шкідниками та відповідати вимогам чинних нормативних документів щодо посівних і сортових характеристик.

2.4 Насіння нічим не обробляють.

3. Метод експертизи

3.1 **Тривалість експертизи.** Експертиза має тривати щонайменше два незалежні вегетаційні цикли, за необхідності експертизу продовжують на третій.

3.2 **Місце експертизи.** Експертизу проводять у двох закладах експертизи (основному та додатковому).

3.3 **Умови для проведення експертизи.** Експертизу виконують за умов, що забезпечують задовільний ріст і розвиток рослин, і достатнє виявлення характерних ознак сорту. Оптимальну стадію розвитку рослин для оцінки кожної ознаки вказано цифрами в другій колонці Таблиці ознак і описано в поясненні до неї.

3.4 **План експертизи.** Планують такий розмір ділянок, щоб вилучення рослин або їхніх частин для вимірювань і підрахунків не шкодило б обстеженням, які тривають до кінця циклу вирощування. Кожне дослідження має включати щонайменше 160 рослин для кореневої петрушки і 60 рослин для листкової, розділених на два повторення. Рекомендована схема розміщення рослин $0,70 \times 0,20$ м.

3.5 **Метод дослідження.** Опис морфологічних ідентифікаційних ознак сорту здійснюють методом візуальної оцінки та за допомогою вимірювань чи підрахунків

залежно від типу (якісні – QL, кількісні – QN, псевдо якісні – PQ). Тип виявлення ознаки представлено в першій колонці Таблиці ознак.

Рекомендований метод спостереження за ознаками вказано в другій колонці Таблиці ознак:

MG: разове вимірювання групи рослин або частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання групи окремих, попередньо визначених рослин або частин рослин, на яких протягом вегетації здійснюють усі вимірювання кількісних ознак (наприклад, довжина);

VG: візуальна разова оцінка групи рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених рослин або частин рослин.

3.6 Кількість рослин / частин рослин. Експертизі підлягає щонайменше 160 рослин сортів кореневої петрушки та 60 – сортів листової.

Усі вимірювання варто здійснювати на такій кількості рослин:

MG: разове вимірювання 160/60 рослин або частин 160/60 рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання окремих, попередньо визначених 40 рослин або частин 40 рослин;

VG: візуальна разова оцінка 160/60 рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених 40 рослин або частин 40 рослин.

4. Оцінка відмінності, однорідності та стабільності

Для оцінки виявлення відмінності й однорідності використовують ознаки, наведені в Таблиці ознак, і коди (1–9), необхідні для електронного опрацювання даних. Сукупність цих кодів складає кодову формулу сорту і використовується для формування групи подібних сортів.

4.1 Експертиза на відмінність

Сорт відповідає умові відмінності, якщо за виявленням ознак він чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявка вважається поданою. Експертизу на відмінність проводять після отримання результатів морфологічного опису першого року. Якщо сорт-кандидат може бути вирізненим з-поміж загальновідомих сортів методом порівняння їхніх описів, то він є відмітним. Коли неможливо чітко вирізнити сорт-кандидат серед загальновідомих за морфологічною кодовою формулою, його необхідно наступного року порівняти в польовому досліді.

4.2 Експертиза на однорідність

Сорт вважається однорідним, якщо з урахуванням особливостей його розмноження рослини сорту залишаються достатньо подібними за своїми основними ознаками, визначеними під час морфологічного опису.

Для оцінки однорідності приймається популяційний стандарт 2% за рівня ймовірності 95%. У вибірці з 160 рослин допускаються шість нетипових, з 60 рослин – три нетипові, з 40 рослин – дві нетипові.

4.2.1 Нетипові рослини позначають стрічками, етикетками тощо. За відсотком нетиповості встановлюють однорідність сорту.

4.3 Експертиза на стабільність

Сорт вважається стабільним, якщо його основні ознаки, відзначені в Описі, залишаються незмінними після неодноразового розмноження чи, у разі особливого циклу розмноження, наприкінці кожного такого циклу.

Зазвичай, коли сорт однорідний, він може вважатися стабільним.

5. Групування сортів для експертизи на відмінність

Сорти групують за найвідмітнішими морфологічними ознаками для кожного сорту. Для групування використовують ознаки, які, як відомо з практики, не варіюють або дуже слабо варіюють у межах сорту. Ці ознаки можуть бути використані окремо або в комбінаціях з іншими.

Рекомендовано для групування такі ознаки:

- Листкова пластинка: кучерявість (ознака 6);
- Корінь: потовщення основного кореня (ознака 20).

5.1 Для чіткої реєстрації виявлення ознаки поряд із сортами-кандидатами необхідно висівати сорти-еталони.

6. Умовні позначення

(*) – ознаки, позначені зірочкою, завжди залучаються до Методик з експертизи на ВОС усіма країнами-членами UPOV, за винятком випадків, коли виявлення попередньої ознаки або регіональні умови доводять це унеможлиблюють;

(+) – вказує на те, що до цієї ознаки надано пояснення або ілюстрації після Таблиці ознак.

(a)–(b) – пояснення до Таблиці ознак у розділі 8.

7. Таблиця ознак сортів петрушки городньої

Ознаки		Ступені виявлення ознак	Коди	Сорти-еталони
1	2	3	4	5
1. (*) QN	Рослина: за висотою MS (a)	низька	3	Petruschka
		середня	5	Darki
		висока	7	Laura
		дуже висока	9	Gigante d'Italia
2. QN	Рослина: за шириною MS (a)	вузька	3	Petruschka
		середня	5	
		широка	7	Laura
3. (*) QN	Рослина: щільність листіків VG (a)	нещільна	3	Gigante d'Italia
		помірно щільна	5	Vernusson
		щільна	7	
		дуже щільна	9	Clivi
4. QN	Рослина: кількість листіків MS (a)	мала	3	Bravour, Grüne Perle
		середня	5	Darki, Lisette
		велика	7	Paravert
		дуже велика	9	Gigante d'Italia
5. QN	Листок: положення VG (a)	пряме	1	Thujade
		напівпряме	3	Clivi
		сланке	5	
6. (*) QL	Листкова пластинка: кучерявість VG (a)	відсутня	1	Einfache Schnitt 2
		наявна	9	Titan
7. (*) (+) QN	Листкова пластинка: ступінь прояву кучерявості VG (a)	слабкий	3	Paravert
		помірний	5	Opal
		сильний	7	Mooskrause 2
		дуже сильний	9	Petruschka
8. QN	<u>Тільки для кучерявих сортів.</u> Рослина: загальний вигляд листової поверхні VG (a)	розріджений	3	Frisé vert foncé
		помірний	5	Decora, Parus
		густий	7	Bravour
9. QL	<u>Тільки для кучерявих сортів.</u> Листкова пластинка: загнутість часток догори VG (a)	відсутня	1	Clivi
		наявна	9	Titan, Vernusson
10. (*) (+) QN	Листкова пластинка: за довжиною MS (a)	коротка	3	Grüne Perle
		середня	5	Mooskrause 2
		довга	7	
		дуже довга	9	Einfache Schnitt 2

1	2	3	4	5
11. (*) (+) QN	Листкова пластинка: за шириною MS (a)	вузька	3	Darki
		середня	5	
		широка	7	
12. QN	Листкова пластинка: відношення довжина/ширина MS, (a)	мале	3	Clivi
		середнє	5	Frisé vert foncé
		велике	7	Darki
13. (*) QN	Листкова пластинка: інтенсивність зеленого забарвлення VG, (a)	слабка	3	Consort
		помірна	5	Clivi
		сильна	7	Opal
14. (+) QN	Листкова пластинка: форма VG (a)	вузькотрикутна	3	Gigante d'Italia
		трикутна	5	Thujade
		широкотрикутна	7	Clivi
15. (+) QN	Листкова пластинка: відстань між 1-ю і 2-ю парами листочків VG (a)	коротка	3	Clivi
		середня	5	Grüne Perle
		довга	7	Thujade
		дуже довга	9	Festival
16. QN	Листок: хвилястість краю VG (a)	слабка	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
17. (+) QN	Черешок: за довжиною MS (a)	короткий	3	Grüne Perle
		середній	5	Bravour, Clivi
		довгий	7	
18. (+) QN	Черешок: за товщиною MS (a)	тонкий	3	Laura
		середній	5	Darki
		товстий	7	Gigante d'Italia, Titan
19. (*) QN	Черешок: антоціанове забарвлення VG (a)	відсутнє або дуже слабе	1	Mooskrause 2
		слабе	3	
		помірне	5	
		сильне	7	
		дуже сильне	9	Aromatico a costa rossa
20. (*) QL	Корінь: потовщення основного кореня VG (b)	відсутнє (листова петрушка)	1	Mooskrause 2
		наявне (коренева петрушка)	9	Halblange
21. (*) QN	<u>Тільки для кореневої петрушки.</u> Коренеплід: за довжиною MS (b)	короткий	3	Korte
		середній	5	Halblange
		довгий	7	Lange

1	2	3	4	5
22. (*) QN	Тільки для кореневої петрушки. Коренеплід: за шириною MS (b)	вузький	3	Lange
		середній	5	Halblange
		широкий	7	Korte
23. (*) QN	Тільки для кореневої петрушки. Коренеплід: відношення довжина/ширина MS (b)	мале	3	Korte
		середнє	5	Halblange
		велике	7	Lange
24. QN	Тільки для кореневої петрушки. Коренеплід: галуження VG (b)	слабке	3	
		помірне	5	Halblange
		сильне	7	Lange

8. Пояснення до Таблиці ознак сортів петрушки городньої

8.1 Пояснення до декількох ознак

Ознаки обстежують за таким ключем у другій колонці Таблиці ознак, як зазначено нижче:

(а) Листки й листок: усі обстеження проводять на повністю розвинутих листках. Обстежують найбільший листок.

(б) Коренеплід: усі обстеження проводять за стиглості коренеплоду.

8.2 Пояснення до окремих ознак

До 7. Листкова пластинка: ступінь прояву кучерявості.

3
Слабкий

5
помірний

7
сильний

9
дуже сильний

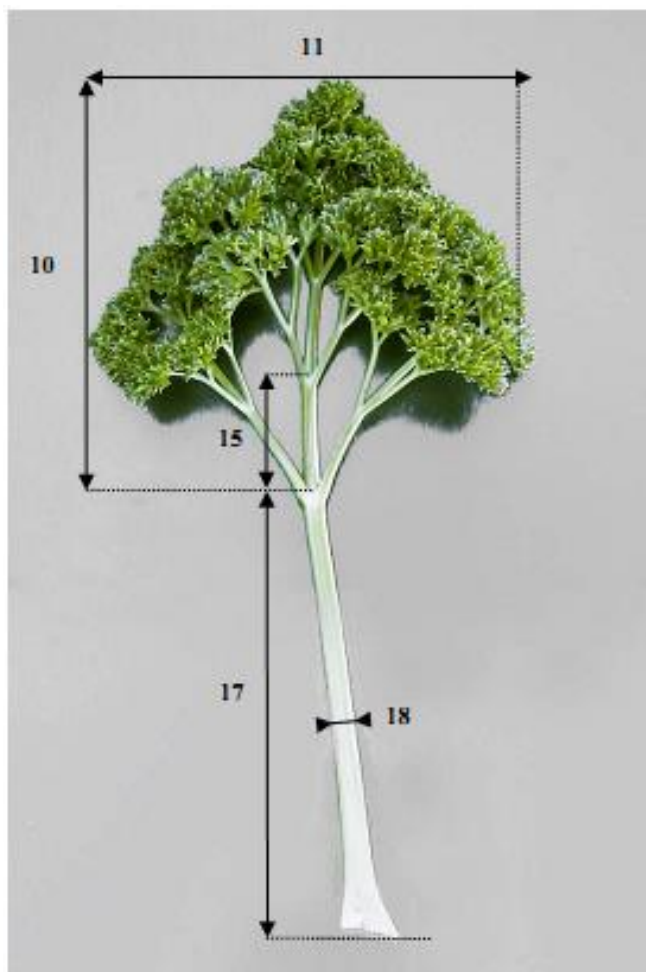
До 10. Листкова пластинка: за довжиною.

До 11. Листкова пластинка: за шириною.

До 15. Листкова пластинка: відстань між 1-ю і 2-ю парами листків.

До 17. Черешок: за довжиною.

До 18. Черешок: за товщиною.

До 14. Листкова пластинка: форма.

3

Вузькотрикутна

5

трикутна

7

широкотрикутна

9. Література

1. Test Guidelines for the conduct of tests for distinctness, uniformity and stability of Parsley (*Petroselinum crispum* (Mill.) Nyman ex A.W. Hill) (TG/136/5, UPOV) // Geneva. 2005-04-06. – 22 P. // URL: www.upov.int/edocs/tgdocs/en/tg136.pdf